

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 87 0 К 021958 19 Кжж
Бања Лука, 07.05.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина и Даниеле Миловановић као чланова вијећа, уз учешће Соње Матић као записничара, у кривичном предмету против оптужених Н.Ј. и Д.Ј. због кривичног дјела самовлашће из члана 397. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби окружног јавног тужиоца из Добоја, изјављеној против пресуде Окружног суда у Добоју број 87 0 К 021958 18 Кж од 15.11.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 07.05.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба окружног јавног тужиоца из Добоја и потврђује пресуда Окружног суда у Добоју број 87 0 К 021958 18 Кж од 15.11.2018. године у односу на оптужену Д.Ј..

Образложење

Пресудом Основног суда у Теслићу број 87 0 К 021958 16 К од 06.07.2018. године оглашени су кривим оптужени Н.Ј. и Д.Ј. због кривичног дјела самовлашће из члана 397. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 и 37/13; у даљем тексту: КЗ РС) за које дјело су им изречене новчане казне и то оптуженом Н.Ј. у износу од 3.000 (три хиљаде) КМ, а оптуженој Д.Ј. у износу од 1.500 (хиљаду и пет стотина) КМ. Обавезани су да солидарно накнаде трошкове кривичног поступка у износу од 150 КМ, а породица оштећеног С.К. је са имовинско-правним захтјевом упућена на парнични поступак.

У поступку по жалби браниоца оптужених на цитирану пресуду, Окружни суд у Добоју је пресудом број 87 0 К 021958 18 Кж од 15.11.2018. године, поводом те жалбе а по службеној дужности преиначио пресуду Основног суда у Теслићу број 87 0 К 021958 16 К од 06.07.2018. године, тако што је оптужене на основу члана 298. тачка а) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 51/12; 91/17 и 66/18, у даљем тексту: ЗКП РС) ослободио оптужбе да су починили кривично дјело самовлашће из члана 397. став 1. КЗ РС. Одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских

средстава, а породица оштећеног С.К. је са имовинско-правним захтјевом упућена на парнични поступак.

Против те пресуде жалбу је благовремено изјавио окружни јавни тужилац из Добоја због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 313. став 1. ЗКП РС), битне повреде одредаба кривичног поступка (члан 311. став 2. ЗКП РС) и повреде Кривичног закона (члан 312. став 1. тачка а) ЗКП РС, с приједлогом да Врховни суд Републике Српске жалбу уважи, побијану пресуду преиначи и оптужене огласи кривим, или да побијану пресуду укине и врати првостепеном суду на поновно суђење како би одржао главни претрес, те оптужене огласио кривим и била би им изречена адекватна санкција.

Одговор на жалбу окружног јавног тужиоца поднио је бранилац оптуженог А.И. адвокат из Т., те предложио да се жалба окружног јавног тужиоца у Добоју као неоснована одбије.

У току жалбеног поступка оптужени Н.Ј. је умро те је овај суд посебним рјешењем број 87 0 К 021958 19 Кжж од 07.05.2019. године, у смислу одредби члана 215. ЗКП РС у односу на њега обуставио кривични поступак.

Сједницу трећестепеног вијећа овај суд је, сходном примјеном одредби члана 318. став 1. у вези са чланом 333. став 2. ЗКП РС одржао без обавјештавања странака и браниоца, с обзиром да тужилац у жалби, а ни бранилац оптужених у одговору на жалбу тужиоца нису тражили да буду обавјештени о сједници вијећа.

Испитујући побијану другостепену пресуду сходном примјеном одредби члана 320. ЗКП РС овај суд је одлучио као у изреци пресуде из слиједећих разлога:

Када се има у виду да је законски основ по коме је донесена побијана пресуда, садржан у одредбама члана 298. тачка а) ЗКП РС и манифестује се у томе да дјело које је предмет оптужбе није кривично дјело (према чињеничном опису дјела у диспозитиву оптужнице), ирелевантни су приговори жалбе чињеничног карактера засновани на тврдњи да је неправилном оцјеном доказа другостепени суд погрешно утврдио чињенично стање када је оптужене ослободио оптужбе, апострофирајући да је на основу доказа проведених на главном претресу ван разумне сумње доказано да су оптужени починили кривично дјело самовлашће из члана 397. став 1. КЗ РС. Ово из разлога што доношење ослобађајуће пресуде по том основу (члан 298. тачка а) ЗКП РС) обавезује суд да у образложењу пресуде наведе разлоге за такав закључак, прецизирањем на јасан и недвосмислен начин који елементи бића кривичног дјела нису садржани у чињеничном опису диспозитива оптужнице. При томе се суд неће бавити оцјеном доказа с аспекта чињеница од одлучног значаја које структуришу елементе бића кривичног дјела које је предмет оптужбе, јер би таква структура образложења ослобађајуће пресуде била нужна да је та пресуда донесена по основу из тачке в) истог законског прописа, који се огледа у недостатку доказа да је оптужени починио кривично дјело за које је оптужен.

У складу са наведеним законским основом за ослобађајућу пресуду, у образложењу побијане пресуде су наведени сасвим јасни и одређени разлози за закључак да чињенична структура дјела из диспозитива оптужнице не одражава законска обиљежја кривичног дјела самовлашћа у основном облику из члана 397. став 1. КЗ РС, јер се ово кривично дјело може починити предузимањем радње самовласним прибављањем неког свог права, или права за које извршилац сматра да му припада, а у чињеничном опису диспозитива оптужнице и изреке првостепене пресуде није конкретизовано право оптужених или право за које оптужени сматрају да им припада, које су прибављали у конкретном случају.

Дакле, у чињеничном опису дјела диспозитива оптужнице није прецизирано право које је предмет самовласног прибављања, па тако конципиран чињенични садржај дјела, и по оцјени овог суда не одражава све битне елементе бића наведеног кривичног дјела. С тога нема мјеста жалбеном приговору заснованом на тврдњи да је таквим закључком побијане пресуде учињена повреда Кривичног закона прописана у одредбама члана 312. тачка а) ЗКП РС.

У прилог тврдње да је другостепени суд починио наведену повреду Кривичног закона, жалба развија тезу да из радњи оптужених предузетих у циљу спречавања оштећеног С.К. да користи пут, а које се манифестују у поновном постављању исте препреке у виду жичане ограде и металне капије (које је судски извршитељ по закључку суда претходно уклонио) очигледно произлази да су оптужени на тај начин самовласно прибавили право својине на предметном путу, за које су сматрали да им припада. При томе жалба сугерише да је првостепени суд, а и другостепени суд у случају да је одржао главни претрес, у диспозитиву пресуде иза ријечи „самовласно прибавили“ могао додати ријечи: “право својине на путу“ за које сматрају да им припада, па у овом дијелу побијане пресуде другостепени суд је, према тврдњи жалбе, починио битну повреду одредба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 294. ЗКП РС.

Супротно тврдњи жалбе, овај суд налази да радње оптужених које жалба апострофира не одражавају битне елементе бића кривичног дјела самовлашћа из члана 397. став 1. КЗ РС. Ово из разлога што извршилац овог кривичног дјела, да би прибавио своје постојеће или претпостављено право које не може да врши и остварује јер није у његовој детенцији него га користи неко друго лице, самоиницијативно (заобилазећи надлежне органе и законом прописани поступак), предузима радње да би прибавио то своје право или право за које сматра да му припада. У конкретном случају цитиране радње оптужених чињенично описане у диспозитиву оптужнице и које жалба посебно апострофира, не представљају радњу самовласног прибављања неког њиховог постојећег или претпостављеног права (па ни права својине како жалба сугерише), него манифестују радњу поновног сметања права служности пута оштећеном Свети Ковачевићу, које право је оштећеном признато судском одлуком, а потом је непосредно прије критичног догађаја путем судског извршитеља уведен у посјед тог права.

Дакле, радње оптужених не представљају кривично дјело самовлашћа у наведеном облику, чији је битни елемент прибављање неког свог постојећег или претпостављеног права, него чин сметања другог лица у кориштењу његовог права служности пута.

Позивање на правно схватање израженом у ранијим пресудама Окружног суда у Добоју, у погледу предмета самовласног прибављања, као битног елемента бића кривичног дјела самовлашћа у основном облику, нема такав значај који му жалба придаје у контексту правне квалификације радњи оптужених у конкретном случају, јер њиме није доведена у питање правилност закључка побијане пресуде у дијелу који се односи на правну оцјену радњи оптужених које су предузели критичног догађаја.

Из образложења жалбе остаје нејасно на чему жалба темељи тврдњу да је другостепени суд починио битну повреду одредба кривичног поступка из члана 311. став 2. а у вези са чланом 294. ЗКП РС (која одредба регулише питање везаности пресуде за оптужбу). Ако се тај жалбени приговор посматра у контексту сугестије жалбе да је првостепени а и другостепени суд на претресу могао унијети у чињенични опис дјела податак о предмету самовласног прибављања (који оптужница не садржи), прецизирајући да је у питању претпостављено право својине, онда би сасвим сигурно, таква чињенична интервенција отворила питање постојања битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС.

На основу изложеног овај суд налази да је другостепени суд правилно примјенио Кривични закон када је поводом жалбе браниоца оптужених преиначио првостепену осуђујућу пресуду, тако што је донио пресуду којом се оптужени на основу одредби члана 298. тачка а) ЗКП РС ослобађају од оптужбе да су починили наведено кривично дјело, па се супротне тврдње жалбе јавног тужиоца не могу прихватити.

Из изнијетих разлога жалба окружног јавног тужиоца на побијану пресуду другостепеног суда се показује као неоснована, на што се и у одговору браниоца оптужених на ту жалбу оправдано указује, па је овај суд одлучио као у изреци, те жалбу окружног јавног тужиоца, сходном примјеном одредбе члана 327. ЗКП РС, одбио као неосновану и побијану пресуду потврдио у дијелу који се односи на оптужену Д.Ј., а кривични поступак против оптуженог Н.Ј. је на основу члана 215. ЗКП РС обустављен због смрти овог оптуженог посебним рјешењем број 87 0 К 021958 19 Кжж од 07.05.2019. године.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић